

Szerkesztőségi iroda:
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
könyvkereskedése
hová
a lap szellemi részét illető
közlemények,
előfizetési pénzek és hír-
dészek küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
(Külföldre) 6 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítottak
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.
Nyilttári cikkek
soronként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

Felelős szerkesztő: Dr. Booskor Béla,
FŐMUNKATÁRSÁK: Hochschild Lajos Gyergyóban.

Kiadó- és laptulajdonos: Györgyjakab Márton.

Vitos Mózes a központban.

Embery Árpád Udvarhelymegyében.

Vármegyénk közgazdasági életéről.

II.

Az e czim alatt közelebről elmondot-
takban semmi új nincs. Nem is akartam
azzal az „ujdonság“ dicsőségére szert tenni.
A kőfaragó iskola, a magy. államvasutak
műhelyeiben felállított tanonez-iskola új viv-
mányok ugyan, de azok már megelőzőleg
a nyilvánosság előtt állottak.

Megvallom, nem akartam idő előtt ezek-
nél a dolgoknál hosszasan időzni, de két
körülménynek futólagos felemlítését még sem
mellőzhetem.

U. i. e lapok azon számában, melyben
a kőfaragó iskola felállítását kilátásba helyező
magas leirat nyilvánosságra hozatott, arra
lettek felkérve gyergyói atyánkfiai, hogy a
magasztos ügyet a helyi viszonyokkal kap-
csolatos ismereteik közreadásával diadalra
juttatni segítsék.

Örültem annak a *) jegy alatt meg-
jelent két cikknek, mely mindjárt a felhívás
után megjelent, mert azokban igazán sok tanul-
ságos adatot nyertünk, különösen Gyergyó
ásványvilágáról, tehát az iskola felállíthatá-
sának főfeltételéről. De sajnálatomnak kell
kifejezést adnom, hogy az „ismertetés“ azután
kizökkent a rendes kerékvágásból, a nemes
ügy az „apasági kereset“ kátyúja felé baktat,
és az egyes községek érdekében megkezdődni
látszik a versengés „Penelope“ kezéért, jobban
mondva az Arany János-féle „fülemile fitty“
felett.

Hagyjuk el uraim a kérdéssnek ily irányu
feszegetését. Ne méltóztassanak tiszta inten-
zióból eredő kérésemet félreérteni, de én
kérem az ügy érdekében, hagyják el azt a
meddő irányt, mely végelemzésben eziva-
kodássá fajul, az erők megosztására vezet

és az ügyet nem előre, hanem hátrafelé
viszi. Ne tegyünk úgy, mint a cigány, ki
midőn a mezőn alvó nyulat meglátta, addig
tervezte, hogy „azt a nyulat megfogja, haza
viszi, eladja, az árából disznót vesz stb“,
míg a nyul fölébredt s elfutott. Előbb fogjuk
meg a nyulat, azaz nyerjük meg a kilátásba
helyezett iskolát, majd akkor is ráérünk el-
dönteni, hogy az Pétert illeti-e vagy Pált,
vagy pedig a bírót.

A magyar államvasutak műhelyeiben
felállított tanonez-iskolába való felvétel iránt
hirdetett pályázat eredménye már ismeretes
és az minden utógondolat nélkül fényesnek
mondható, mert tudomásom szerint 50-nél
több ifju folyamodott felvételtért.

Sajnos, hogy ezek közül csak 10 nyer
elhelyezést az említett tanonez-iskolában ál-
lamköltségen; a többi marad ott, a hol van,
otthon a gazdálkodás mellett, vagy a mint
szokták mondani, esusz a gimnázium egyik
osztályából a másikba, a míg valamelyik
jóakaró tanára eltereli a nem neki való
pályáról.

De hát nem lehetne e ezen segíteni?

Véleményem szerint igen helyesen ese-
lekednének a vagyonosabb községek, — az
igaz, hogy ilyen nem sok van vármegyénk-
ben — ha egy két szűzöttüket a szóban
forgó tanonez-iskolába elhelyeznék s az el-
látásukra szükséges összeget fizetnék.

Es igen helyesen eselekednék a vár-
megye, ha azokat a 10—20 frtos segélyeket,
melyekkel az évenként százával folyamodó
huszár és nem huszár ivadékokat lerázza
nyakáról és azokat a soha meg nem térülő
50 frtos ösztöndíjakat, melyekkel a csik-
szeredai gazdasági felsőnépiskolába hogy
ugy mondjam, növendékeket fogdos, jövőben
legalább részben ezen célra fordítaná,

Ez állítástom annyira közmegegyő-
ződésnek hiszem, hogy azt tovább indokolni
szükségesnek nem tartom.

Az ottani kiképzés eredménye — igen
kevés kivétellel — az, hogy nyertünk amolyan
se hal, se hus féle félművelt embereket, a
kiket egy valaki a békányálhoz hasonlított,
a mely t. i. talajnak igen hig, víznek igen sűrű.

Távulról sem vádolom az iskola tanítói
személyzetét, sem a tanulókat, kiket bal-
csillagzatuk az 50 frt révén odakényszerít,
de nem vádolom magát a patronus várme-
gyét sem, hogy azt annak idején felállít-
totta volt.

Nem ismerem ugyan fogantatása körülmé-
nyeit, de e nélkül is elmerem mondani,
hogy kísérletnek jó volt.

Ma már azonban mindenki látja, hogy
a kísérlet nem válik be, a fentartási költsé-
gekkel a megtérülő anyagi és szellemi has-
zon nem áll arányban, de a vármegye
közgazdasági érdekei sem parancsolják annak
további fentartását.

Ezzel azonban nem azt mondom, hogy
nolhat essünk neki, zárjuk be, hanem csak
azt, hogy — mivel ezen intézmény — a
vármegye közgazdasági érdekeivel szervi öss-
szeköttetésben nem áll, gondolkozzunk annak
a viszonyoknak megfelelő átalakításáról és
a ráfordítandó költségeknek nagyobb nye-
reséggel biztató helyre leendő elfordításáról.

Megengedem, hogy sokan lehetnek a
vármegyében tapasztalt emberek, a kik nem
igy gondolkoznak, de én hiszem, hogy az
eszme mégis megfog érni. A viszonyokban
rejlő kényszerítő hatalom elől ideig-óráig
elzárkozni lehet, de annak erejét megtörni
nem vagyunk képesek. Miként nem lehet
megparancsolni az ég felhőnek, hogy ne

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

II. Frigyes és egy református teologus.

Abban az időben veszedelmes alaptétel volt:
„Cujus regio, ejus religio“; magyarul: kinek az
uralma, annak a vallása. E szerint a fejedelmek
alattvalókat azon hitre kényszerítették, melynek
maguk hódoltak. Ha az uralkodónak vallásos né-
zetei változtak: az állam minden egyes lakosának
az új nézetet kellett elfogadni és addigi hitüket,
mint hamisat, mint a léleküdvösségére nézve ve-
szedelmet és kárhóztatandót meg kellett tagad-
niok, hogy pár év múltán a trónváltozás alkalmá-
val ezt újra elhagyják s vagy az előbbihez tér-
jenek vissza, vagy egy harmadikkal tegyenek ki-
sérletet.

A harmincz éves háborúnak, mely oly sok
nyomorúságot okozott, volt jó oldala is, a meny-
nyiben a fánátizmus elveszítette erejét és a filo-
zófia, mely a vallásos harczokban és dogmatikus
disputációkban nem talált talajra, széles alapokon
kezdte felépíteni a gondolat birodalmát. S miután
a koronát viselők közül is akadtak követői, a fen-
tebb említett veszedelmes alaptétel „Cujus regio,
ejus religio“ ritkábban került alkalmazásba.

A magas gondolkozású II. Frigyes porosz
király az elfoglalt és kiválóan protestáns Sziléziá-
ban nemcsak a katolikus vallást türte, hanem
még a jezsuitáknak is tért engedett. Műveiben
magának élő emléket alkotott, midőn a következő

tételt állította fel: „A téves hitbuzgalom zsarnok,
mely az országokat elnépteleníti; a vallásos türe-
lem gondos édes anya, mely azokat oltalmazza és
virágozóvá teszi.“ Ezen igazságnak bizonyítékait
országga történelméből merítette. Midőn XIV. La-
jos a nantes-iediktumot felfüggesztette a Fran-
cziországból elűzött hugenották Berlinbe menek-
ültek. A szép Németalföld lakosai II. Fülöp zsar-
nokasága elől Brandenburgba költöztek s ugyan-
itt találtak menhelyet a hegyeik közül elűzött
Szalczburgi protestánsok is.

A protestantizmus Porosz- és Németország-
ban vetette meg a lábait s így nagyobb részt po-
rosz és német egyetemeken tanultak és nevelked-
tek a más országok protestáns lelkészei.

Igy volt alkalma Hegyessinek is, ki teológiai
tanulmányait az Odera melletti Frankfurtban vé-
gezte, II. Frigyes porosz királylyal találkozni. E
találkozás történetét adjuk a következőkben:

Hegyessi a mint tanulmányait elvégezte, haza
felé készült s e közben gazdagon ellátta magát
tudományos művekkel. Már megvásárolta és be is
csomagolta azokat, midőn figyelmeztették rá, hogy
ezen művek Ausztriában jobb részint tiltva van-
nak s nagy valószínűséggel kényszerítve lesz rá
azok hátrabagyásával menni át a határon. Csak
ezen dolog aggasztotta teologusunkat, midőn Pots-
damban a királyi kertbe lépett, hogy azt tüzet-
esen megszemlélje és talán azon reménnyel is,
hogy nagy Frigyeset megláthassa. Ezen reménye
teljesült is. Nagy Frigyes ott járkált az árnyékos
sétányokon.

Ez két évvel történt az aacheni béke után,
mely Frigyeset az elfoglalt Szilézia birtoklásában
megerősítette.

A magyar ifjunak ruházata és magatartása
feltűnt a királynak és az ifju felé közeledett. Kér-
déseket intézett hozzá, melyekre az ifju teologus
elfogulatlanul, habár teljes szerénységgel felelt.

A királynak megtetszett a magyar s fel-
hívta, hogy valamely kegyet kérjen tőle. Hegyessi
egyfelől tanulmányainak befejezése és hazájának
rövid idő alatt való viszontlátása által megörven-
deztetve, másfelől a jelenet sajtáságossága miatt
elfogulva, azon választ adá, hogy a jelen pillanat-
ban semmi óhajvani valója nincs.

Az elcsodálkozott király hatalmának érzet-
ben mintegy megsértődve, felkiáltott: Tehát való-
ban nem lehet önnek semmi szívességet tenni?

Ekkor a papjelöltnek eszébe jutottak köny-
vei, s a király előtt kifejezést adott aggodalmának,
hogy azokat Bécsben el fogják tőle venni. Mert
ott megvizsgálás végett a jezsuitáknak adják át
s ezek bizonyára nem fogják megengedni, hogy a
könyveket a határon átvigye. Ezért tehát a leg-
alázatosabban kéri ő felségét, kegyeskedjék ki-
eszközölni, hogy kedves könyveit akadály nélkül
haza vihessen.

A király elnevelte magát a szerény kérés
felett, s mintha a kivitelre vonatkozólag hirtelen
bizonyos ötlete támadt volna, biztatta a papjelöl-
tet, hogy csak vásároljon még több könyvet is s
válaszra épen azokat, a melyek legszigorubban

Lapunk mai számához több melléklet van csatolva.

adjanak esőt a szomjazó földnek, épen úgy nem lehet megakadályozni a viszonyokkal összefüggésben álló eszmék diadalra jutását. Az eső elől földel alá menekülhetünk, ám azért a föld mégis ázik, az eszme kiáltó szavai elől bezárhatjuk füleinket; annak igéi mégis átregzik szívünk hurjait.

Nem akartam a már egyszer eltemetett csikmegyei gazdasági szeszgyár-szövetkezet kísértetét újra felidézni, de mert a mezőgazdaságra is rátértem egy pár tévedést helyreigazítani helyén valónak látom.

A „mi újságunk“: a Székely Nemzetben u. i. annak idején egy olyan értelmű cikk került ki a nyomda festék alól, mintha „e lapok hasábjain a kérdéssről megjelent cikkek szándékos rosszakarata, raffineriája“ stb. belejárt volna az igaz ügy bukásába.

E cikk személyes élti lévén, azzal foglalkozni nem kívánok s annak dorongjait nem veszem magamra, mert a mit én e kérdésről irtam — hízlek magamnak azzal — hogy az sokkal több jóakaratot tanusított az ügy iránt, mint a kezdeményező eljárása. De szólni akarok a bukás tárgyi okairól s azok főbbjeit minden további kommentár nélkül összefoglalom a következőkben:

1. Habár általánosan hirdette lett, hogy Csikmegyében egyes embernek nincs elég anyagi ereje egy ilyen nagyszabású vállalat kiviteléhez s azért szövetkezni kell; mégis a hozzájárulási részek 500 frtra lettek téve, miáltal a kisebb pénzű nagy publikum már kezdetben ki lett zárva, a nagy pénzű kis publikum pedig egymagára nem volt képes diadalra juttatni az ügyet.

2. A közönség egy része félt a finánc befolyástól, másik részének szeme előtt lebegett a néhai huslogyasztási- és a szomorú enlékii sajtószövetkezet.

3. Az alapítók maguk közt megállapították a feltételeket azon elv szem előtt tartásával, hogy „elegen legyenünk, de sokan se legyenünk“ s akkor odaszóltak a közönséghez, mint a piactéri komédiás: „tessék besétálni s 500 frtot lefizetni, mert hanem felszedjük a sátorfát s tovább megyünk“.

Bocsánatot kérek, de a mi különben is konzervatív közönségünket — ugyszólva minden felvilágosítás nélkül fizetésre bírni — nehéz dolog. Tulajdonképen minden ember azt kérde: „fizetek, csak tudni akarom, hogy mit nyerek pénzemért“.

Egy ilyen vállalat nem olyan, mint a hólyag, hogy 2 hónap alatt felfujjuk, arra idő kell.

De nem folytatom tovább, hanem kifejezem azon reményemet, hogy a fönksz madár fel fog támadni hamvaiból.

Ismétlem: mindenki láthatja, hogy új dolgokat nem irtam. Sokan tudják ezeket és hiszem, hogy jobban mint én. S hogy mégis elmondtam, annak oka az, hogy közgazdasági életünk forduló pontját közeledni látom s annak utját egyengetni kötelességemnek ismerem.

A mi ósdi közgazdasági rendszereinket tulszárnyalták az új viszonyok. És azok hozzánk is el fognak jutni. Távolról hallatszík a vasut díbörgése, mely magával hozza közgazdasági életünk jövő óriásait, a kik hatalmas erejükkel kimezditják mozdulatlan földünket sarkaiból és beleindítják abba az utba, melyen haladnia kell, ha meg akarja tartani azt a pozíciót, melyet 1000 esztendő viharai közt megtartott.

B. A.

A székely ifjak az állami vas- és gépgyárakban.

A székely embereket igen hosszú időn keresztül csak vitézségükről, kedélyességükről s furfangos észjárásükről és szívósságükről ismerték. Mikor szükség volt rájuk, felkeresték őket, hasznukat is vették s azután szóval megdicsérvén őket, azt mondták „A mór megtette kötelességét, a mór elmehezt“. A náluk létező viszonyokkal és állapotokkal nem sokat törődtek; meg él a székely magától is — gondolák — van hozzá elég esze, no meg furfangja is.

Épen ezért magára hagyták, hogy boldoguljon, a mint tud. És boldogult is, a míg az általa tett szolgálatok által jól kiérdemelt és piros vérral busásan visszafizetett kivételes állapotok a Székelyföldre nézve fenállottak. De ez nem tarthatott és nem is tartott örök időnkig. Az új idők, az új emberek a különleges jogokat jobbról is, balról is nyesegetni kezdték s addig vágták innen is, túl is, míg végre minden ilyen sallang tisztára lefoszlott róluk. Ez ugyan így történt másokkal is, csak hogy ezek az operációt nem túrték szó nélkül, hangos sirásra fakadtak s mint olyan kedvencz gyermekek, ugynevezett „rajkók“ nem is hiában, mert egyik másik kedves ajándékkal, egy-egy vasutacskaival, egy-egy közgazdasági vagy kulturális intézménnyel bedugták a szájukat.

A székely hallgatott és azzal is maradt. Várta, hogy a sült galamb a szájába repüljön, de biz az nem történt meg. A viszonyok hova-tovább mind nyomasztóbbá, az állapotok türethetlenné kezdtek válni s midőn egy-egy csendes sóhaj vagy nyögés a Székelyföldről is felhangzott: egyszerűen

nem hallották meg, vagy ha meg is hallották, csak annyit mondtak rá: „ne bolondozz komó“. S mindjárt utána tették, hogy csak teszi magát a góbé; nincsen ott semmi baj s ha van is, nem okoz nagy veszedelmet. Tud a székely segíteni magát; vegye elő a második esztét is, mert ország-világ tudja, hogy minden székely embernek két esze van.

Később a sóhajtasok, hangos kiáltással, a nyögések segélyt kérő panasza fokozódtak.

Ekkor aztán előkerült a „mézes madzag“, a biztatások és ígéretek csillogó és a szivárvány minden színében játszó időszak, mely rövid időre a szemeket ugyan elkápráztatta, de a beváltásnak országa semmiképen sem akart elkövetkezni.

Ezután történt valami, a mi a székelyekre fordította a figyelmet. A székely havasok felől az ellenzék szele kezdett fujdogálni s ennek hideg érintése s kellemetlen füttyölése felébresztette a hatalom polczán állókat s komolyabban kezdtek foglalkozni a székely ügyekkel.

Ezen időtől fogva történtek lépések, melyeknek jótékony hatása már is érezhető.

Vármegyénkben a gazdasági egyesület buzgó működése és többszöri kérelmezése a földmivélségi kormánynál méltánylásra talált s mezőgazdasági viszonyaink, állattenyésztésünk a kormány támogatása és több alkalommal való anyagi segélyezése következtében javulásnak indultak.

A teljesen elhanyagolt ipar fellendítésére fontos intézkedést tett a nagy nevű volt kereskedelemügyi miniszter, Baross Gábor, az által, hogy a Székelyföldet felszabadította a brassói iparkamara s így a szászok és oláhok befolyása alól, Maros-Vásárhelyt a székelység fővárosában állítván fel a Székelyföld részére egy külön kereskedelmi és iparkamarát. Ezen új intézmény működéséből már eddig is kitűnt, hogy a székely érdekeket igazán a szíven hordozza. További munkálkodásától igen sokat lehet várni.

A székelyek érdekében történt a nemeslelkű alapító és az az alapítványt kezelő E. M. K. E. intencziójához képest az algyógyi földműves iskola felállítása is, mely, ha az alkalom kellően felhasználatik, évenként legalább 15—20 felnőtt székely ifjunak biztosítja a megélhetést.

Ezen alkalommal a kereskedelemügyi miniszter urnak egy nagy fontosságú intézkedésére hívjuk fel vármegyénk közönségének figyelmét.

Ezen intézkedés a székely ifjak ipari kiképzetésére irányul.

A nevezett miniszter ur elrendelte, hogy a m. kir. államvasutak, a n. kir. államvasutak gépgyára és a diósgyőri m. kir. vas- és acélgépgyárak műhelyeiben a mesterségek elsajátítása céljából tanoncok alkalmaztassanak és kivételes intézkedéseket arra nézve, hogy a Székelyföldről felkerülő tanoncok teljes ellátásban és ezenkívül ruházat-

tiltva vannak s azután teljesen gond nélkül utazék el Bécsbe. Ott a jezsuiták a könyveket bizonyára le fogják foglalni, azonban ezzel ne törődjék, hanem fogadjon magának Bécs egyik legjobb szállójában kényelmes lakást s éljen olyan jól, a mint csak lehet és várja teljes megnyugvással, hogy mi fog történni. Ő, Frigyes, meg van róla győződve, hogy a jezsuiták a tiltott könyveket tulajdonosának szállására fogják vinni. Mielőtt a király az örvendező teologust elhagyta volna, megrendelte neki, hogy minden nap legalább is egy aranyat költsön el. S hogy ezt megtehesse, Frigyes elővette jegyzőkönyvét, egyik lapra néhány szót irt s azt átadta a fiatal embernek, azon meghagyással, hogy az irást a bécsi porosz követnek kézbesítse.

A király ezzel eltávozott. Hegyessi hosszán után nézett s azután elolvasta a kezébe adott lapocskát. „E fiatal embert a mi költségünkön a legnagyobb kényelemben Bécsben tartani.“ Ez volt a lapra írva.

Hegyessi a király biztatására még néhány érdekes munkát vásárolt s Poroszországból nyugodt lélekkel szeretett hazája felé indult. Bécsben — a mint előre látható volt — csomagját megvizsgálták, s a vizsgálatot teljesítő jezsuita atyák könyveit az utolsó darabig elkobozták Hegyessi, a mint utasítva volt, a porosz követhoz ment s itt a király levélkéjét átadván, elbeszélte a vele történeteket. A követ elolvastván az iratot, barátságosan felkérte a teologust, hogy egy előkelő

szállodában fogadjon lakást magának s a király költségén éljen olyan vigan, a mint csak neki tetszik.

A jezsuitáknak Boroszlóban nagyszerű könyvtárunk volt. Egy pár nappal azután, a mint Hegyessi a porosz miniszternél jelentkezett, porosz hivatalnokok jelentek meg a könyvtár palotájában s az ajtókat királyi pecséttel lezárták. A tudós atyák nagy szemeket meresztettek a dologhoz, de semmiképen sem tudták megfeyteni, hogy mi az oka a szekvesztrumnak. Végre is elhatározták, hogy küldöttséget menesztenek a királyhoz, hogy kitudakolják a zár alá helyezés okát s egyszerűen megkérjék ő felsőget, hogy a zár alá helyezést kegyelmesen megszüntetni méltóztassék. A hivatalnokok ugyanis, a kik a zár helyezést keresztül vitték, semmi felvilágosítást sem tudtak adni, mert maguk sem tudták a dologról semmit.

A deputáció megjelent Berlinben; azonban minden törekvésünk, hogy kihallgatást nyerjenek, néhány héten át siker nélkül való volt.

Ezen idő alatt Hegyessi a legnagyobb kényelemmel megszemlélhette Bécsnek minden zegezugát. Végre a küldöttséget a király elé bocsátották. A mint a kérelmet előterjesztette, Frigyes azt felelte, hogy a zár alá helyezés okáról ő sem tud semmit, hanem menjenek el Bécsbe s ott a porosz követségnél talán felvilágosítást fognak kapni. Egyszermind üdvözetét küldte az odaváló rendtársnak, a könyveket vizsgáló jezsuita atyának.

Bármennyire alkalmatlan volt is a küldöttségnek a hosszú utat megtenni, még is kíváncsiak voltak megtudni, hogy mit fog mondani a bécsi követ a zár alá helyezés okánál. Azonban a mint a követnél megjelentek, ez vállait vonogatva, kijelentette, hogy kérdésükre feleletet adni nem tud; de van itt egy Hegyessi nevű református teologus, a ki valószínűleg kielégítő felvilágosítást tud adni a dologról. Az illető most Bécs egyik lelegegánabb szállójában lakik s azért ül itt, mert könyveit elkobozták s még mai napig sem adták vissza neki.

A küldöttség tagjai rögtön átértették az egész dolgot, a legnagyobb sietséggel a könyvvizsgálóhoz mentek s alig telt bele egy óra, az összes elkobzott könyveket a Hegyessi lakására vitték s a mellett a hosszú idő alatt tekintélyes összegre felszaporodott számláját is kiegyenlítették. Mikor Frigyes a könyvtár ellen elrendelt szekvesztrumot megszüntette, a boroszlói kollegium rektorának levelet irt, melyben figyelmeztette, hogy a történetekért a teologusnak utjába akadályt ne gürdítsenek, mert ha ilyen történnék, azt a boroszlói kollegium fogja megbánni.

Hegyessinek nem is lett semmiféle kölemtelensége, sőt a jezsuita atyák pártfogása folytán rövid idő alatt igen jövedelmező állomáshoz jutott.

ban részesíttessenek s a mennyiben arra érdemesek lesznek minden ünnepen és vasárnapon 10—10 kr zsebpénzt kapjanak. A negyedik s az arra érdemesek már a harmadik évben is munkabért fognak kapni.

Az oktatás elméleti és gyakorlati leendő s a következő iparágakra terjed ki:

1. Kovácmesterség. 2. Lakatosmesterség. 3. Szerszámgépek használata. 4. Kőszőrülés, csiszolás, edzés, fémforrasztás és egyszerű bádagos munkák. Az elméleti oktatás az egész 4 évi tanfolyamon keresztül két osztályban történik.

A tanfolyamra egyelőre 10—10, összesen 40 székely ifjat vesznek föl. Folyamodni a vármegyei iparfejlesztő bizottságok útján lehet.

Nem is fejtegetjük hosszasan ezen intézkedés kiváló fontosságát, mert annak horderejét minden értelmű ember beláthatja. Felhívjuk vármegyénk közönségének figyelmét a magas intézkedésre és kérjük, sürgetjük a székely szülőket, hogy a jó alkalmat minél számosabban felhasználni siessenek. Ezt annál melegebben ajánljuk, mert ezen uton még azon szülőknél is alkalmuk lesz arra való fiaikat a fentebb elősorolt mesterségekben derekasan kiképeztetni, a kiknek anyagi viszonyaiknál fogok egyébként erre módjuk nem volna.

Ezen dolognak egyébiránt más jótékony befolyása is lesz. A nevezett gyárakban felnövő ifju nemzedék, meg fog győződni arról, hogy a képzett és jó munkás kellő szorgalom kifejtése mellett itt a hazában is fenttarthatja magát, sőt jólétet is biztosíthat magának. Ennek hatása alatt bizonyára nem fogják idegen földön keresni a megélhetés módzatait s így az ugynevezett székely kivándorlás lassanként önmagától meg fog szűnni, különösen, ha kihal a mai felnőtt nemzedék, a melyet igen nehéz s némelykor talán teljes lehetetlen meggyőzni arról, hogy a szomszédos oláh királyság nem Eldorádó.

Midőn a miniszter urnak röviden jelzett intézkedéséért hálás köszönetünket nyilváníthatjuk, tisztelettel kérjük, hogy a székelyek érdekében megkezdett akcióját folytassa tovább s ez irányban való üdvös munkálkodását ipari szakiskoláknak, ipartelepeknek és gyáraknak felállításával s legfőképp pedig a vasutnak kiépítésével koronázza is meg.

Repülő gép.

Az ember, mint okos lelekkel felruházott lény, a madarak repülését szemlélve, régi időtől fogva törte a fejét azon, hogy miként lehetne a repülés mesterségét az embereknek is kitalálni.

A görög mondában van is említés téve egy olyan emberről, a ki ezt kitalálta volna.

Krisz. e. mintegy 2750 évvel Minosz kretai király, Dedáloszt és ennek a fiát Ikároszt egy toronyba, mások szerint a kretai utvesztőbe (labirint) bezáratta. Dedálosz, a ki nagy mester hírében állott, szárnyakat készített s fiával együtt börtönükből kirepültek. Ikárosz az atyai intés ellenére igen közel emelkedett a naphoz, szárnyai, melyek viasszal voltak összeállítva, megolvadtak s a mai napig is nevét viselő tengerbe esett és belefullt. Atyja, ki óvatosabb volt, szerencsésen kiszállott Szicília szigetén s a mentő szárnyakat Apollónak szentelte.

A monda, ha nem is felel meg a valóságnak, annyit mégis bizonyít, hogy már azon régi időben foglalkoztak a repülés eszméjével.

Mint száz évvel a léggömbök feltalálása előtt egy Besnier nevű francia lakatos talált fel egy repülő gépet. A vállaira erősített szárnyak segítségével a magasból letudott bocsátkozni a földre. Példáját sokan követték, de tökéletes és használható repülő gépre nem tudtak szert tenni.

1782-ben a Montgolfier testvérek, kik papírgyárosok voltak, feltalálták a léggömböt.

Ezen időtől kezdve igen sokan törték a feljüket azon, hogy miként lehetne a találmányt az emberiség hasznára mint közlekedési eszközt értékesíteni.

A Montgolfier testvérek léggömbjét, mely az által emelkedett a magasba, hogy a gömbben melegebb levegőt megfűtötték, idők folytán tökéletesítették. Charles a golyó megtöltésére a hidrogént használta, mint egyik legkönnyebb testet.

Az első emberek, kik a léghajóval felemelkedtek Pilatre de Rozier a párisi muzeum igazgatója és d'Arlande Márki voltak. Könnyen megérthető, hogy ehez nem csekély bátorság kellett. A kísérlet azonban szerencsésen sikerült.

A második légtutazást egy jóval tökéletesebb léggömbbel Robert mechanikus és Charles tevék meg szintén szerencsésen.

Ez óta az újabb időkig igen sokan tettek légtutazásokat, részint szerencsés, részint szerencsétlen eredménnyel, de a léggömb kormányozhatóságát nem tudták feltalálni s ezen a dologon minden jóra való törekvés megtört. Némi gyakorlati alkalmazást ugyan nyert a léghajó a mennyiben a felsőbb légrétegek fizikai és kémiai tulajdonságainak kivizsgálására és hadjáratok alkalmával kémiszolgálatok teljesítésére alkalmasnak bizonyult, de mint közlekedési eszköz nem vált be.

Azonban a kísérletekkel nem hagytak fel s minden évben olvashatunk a kormányozható léghajóról, de az ilyféle találmányok közül mind a mai napig még egy sem volt használható.

A számtalan kísérletből az emberek rájöttek, hogy a problémát a gömbös léghajóval megoldani nem lehet, s épen ezért az utóbbi időben a tulajképeni repülő gépek eszméjével kezdtek komolyabban foglalkozni s úgy látszik, hogy az e tekintetben tett fáradozások sikerre vezetnek.

As utóbbi időben különösen két tudós, nevezetesen Martin Lajos kolozsvári egyetemi tanár és Wellner bécsi mérnök foglalkoztak a nehéz feladat megoldásával.

Martin Lajos már évtizedek óta tanulmányozza a madár repülését. Ezen tanulmányozások alapján hosszas számításokat tett s ezen számítások eredményeképpen egy szárnyas kereket szerkesztett, melylyel nézete szerint a repülés titka meg van oldva. Találmányáról a napokban a budapesti mérnök és építészeti egyesületben tartott felolvasást, melyről a szak emberek igen elismerőleg nyilatkoznak.

Wellner szintén számítások alapján szerkesztette meg az ő repülő gépét. Gépéről előbb Bécsben, később Berlinben tartott felolvasást, melyekről szintén nagy feltűnést keltett.

Hogy ezen tanulmányok a gyakorlatban mennyire fognak bevállani, azt már a közel jövő megmutatja.

Siker esetén a közlekedési viszonyok szerfelett meg fognak változni s ezekkel együtt az emberi társadalom képe egészen másként fog alakulni.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Csikvármegye állandó választmánya folyó hó 21-én d. e. 9 órától kezdődőleg a vármegyei háza kisebb tanácskozási termében, a december hó végén tartandó törvényhatósági közgyűlés tárgyait előkészítése céljából, ülést fog tartani.

— Lapunk következő száma a karácsonyi szent ünnepek miatt 1. hó 25-én fog megjelenni.

— A csikszeredai korcsolya-egylet tagjainak meg van örömük; az egylet jégpályája már megnyitott, s a kitűnő karban lévő pályán pár nap óta vígan iringálnak a jég sport kedvelői. Mint halljuk, az egylet elnöksége a közönség kényelme szempontjából már a legközelebbi napokban a gyógyszerház előtt kitérített zászlóval fogja minden nap jelezni, ha a korcsolya pálya a közönség rendelkezésére áll; ez intézkedés által el lesz érve az, hogy a jégpálya esetleges zárva létekor nem kell senkinek a pályáig hasztalan fáradni; ugyanis a mely napon az egylet kék zászlója a fenn jelzett helyen kitérve nem lesz, ez azt fogja jelenteni, hogy a pálya zárva van.

— A csiksomlyói olvasókör folyó 1893. évi december 17-én d. u. 3 órákor kezdődőleg tartá meg az évenként rendszeren tartani szokott közgyűlését, a mely tagjainak létszámához aránylag nagy érdeklődéssel folyt le. Elnök megnyitó beszédében, a megjelent tagok üdvözlése után, ecsetelte szükségét ezen itt Csik-Somlyón nagyon is szükséges intézmény fennmaradásának, mely után felhívta a jegyzőt az évi jelentés megtételére, mit jegyző megtevé, pénztárnok és gazda számadásai vizsgáltattak meg; előbbi számadásából kitűnt, hogy egy év alatt a pénztárba befolyt 209 frt 15 kr, melylyel szemben a kiadás 157 frt 60 kr. Ezek után jövő évre a lapok megrendelése kerülvén elő, a gyűlés a következő lapok megrendelését határozta el: „Pesti Napló“, „Budapesti Hírlap“, „Pesti Hírlap“, „Magyarország“, „Vasárnapi Ujság“, „Ellenzék“, „Bolond Istók“, „Csiki Lapok“, „Székely Nemzet“ és a „Nemzeti Iskola“-t. Még egy pár keblbi ügy elintézése után elnök a maga és tisztársai nevében leköszönvén, közfelkiáltás útján újra megválasztattak elnöknek Bándi Vazul, alelnöknek Földes József, jegyzőnek Ambrus Dénes, pénztár-

noknak Jakab Antal és gazdának Glósz Miksa. Választmányi tagoknak titkos szavazattal a következők választottak meg: Salamon Alajos, P. Dávid Samu, Pál Gábor, dr. Kolonics Dénes, Nagy István és Szász Károly.

— Halálozás. Minier Gábor csikszentmihályi földbirtokos f. hó 17-én, 48 éves korában szívhívdés következtében hirtelen elhunyt. A megboldogultban neje egy szerető férjet, nevelt leánya egy gondos apát, ismerősei és barátai egy szép jellemű jó barátot, a társadalom pedig egy derék embert veszítettek. Hült tetemeit f. hó 20-án délután 2 órákor fogják a csikszentmihályi családi sírkertben örök nyugalomra helyezni. Pihenjen csendesen!

— Megint párviadal vétsége miatt itélkezett a csikszeredai kir. törvényszék bünyfenítő osztálya. Nagy Gyula helyi kereskedőt és Orbán János okleveles gyógyszerészt vonta a törvényszék felelőségre egy a folyó évi nyarán tartott majális következményeül megejtett vér nélküli pisztoly párbaj miatt. Orbán J. hosszú beszédében magát védelmezte, míg Nagy Gyula védője dr. Bocskor Béla ügyvéd volt, ki alig pár szóba elmondott beszéde szerint a törvényszék figyelmét fásasztani nem kívánta, s ezért arra szoritkozott, hogy védeczére enyhe büntetés kiszabását kérje. Az ítélet Nagy Gyulát 5 napi, Orbán Jánost 10 napi államfogházzal sújtotta; előbbi az ítéletben megnyugodott, utóbbi az ellen felebbezést jelentett be és a kir. ügyész is az Orbán János büntetésének enyhésége ellen felebbezett.

— Kritikus napok a jövő évben. Falb Rudolf, a híres német tudós, ki a nagyobb szabású viharok, földrengések és más természeti katasztrófák alap okát, a napnak és holdnak a földre gyakorolt és kölcsönös helyzetük szerint változó, tehát hol erősebb, hol gyöngébb vonzásában keresi, a jövő 1894-ik évre is elkészítette a kritikus napok sorozatát. Ő a kritikus napokat három kategóriába osztja. Az elsőrangú kritikus napok a legveszedelmesebbek, azután jönnek a másodrangúak, a harmadrangúak pedig már elég szelid lefolyásnak. A jövő évi kritikus napok az 1894-ik év következő napjaira esnek: augusztus 30 (Falb szerint ez a legveszedelmesebb), szeptember 29, február 20, márczius 21, augusztus 1, április 6, január 21, május 5 és október 28, mindezek elsőrangúak. Másodrangúak márczius 7, október 14, április 20, július 3, szeptember 15, november 13, június 4, december 12, február 4. Harmadrangúak: augusztus 16, november 27, május 19, január 7, július 17, december 27 és július 18.

— Élelmezési tisztviselők. Csikvármegye alispánja honvédelemügyi m. kir. miniszter urtól vett rendelet alapján közhírré teszi: hogy a népfölkeles kötelezettsége alatt álló azon állampolgárok, kik népfölkelő kötelezettségüket háboru idején élelmezési tisztviselői minőségben öhajták teljesíteni a kiképzésük iránti pályázati kérésüket folyó évi december hó végéig a járási szolgabírószághoz (vagy tanácshoz), hol a pályázati feltételek megtekinthetők, szabályszerűen felszerelve adják be.

— Embertelen gyilkosságot követelt el a tnlajdon telességén f. hó 19-én csikkozmási Kozma János. A gyermekágyban fojtotta meg a szerencsétlen asszonyt s azután az istállóba hurcolván, ott felakasztotta s mint a ki dolgát jól végezte, a rórátéra ment imádkozni. Vírdatkor aztán lármát ütött, hogy felesége öngyilkos lett, de a figyelmes előjáróság nem ült fel neki, hanem utána járt a dolognak s ma már Kozma János a csendőrség kezei között busul azon, hogy még sem egyesülhet szeretőjével. 6 hetes kis gyermekéről a jó emberek fognak gondoskodni.

— A fejszés báros. Csikploczai lakos V. I.-nek a bérese f. hó 17-én fáért ment az erdőre s itt valami ok miatt az erdőkerülövel összetűzött. A veszekedés bevében a legény fejszét ragadott s az erdőkerülőt halántékán megsebesítette. A fejszés bérest a csendőrök elfogták és bekísérték.

— A „Pesti Hírlap“ előfizetési felhívását lapunk mai számához mellékelve veszik olvasóink. E valóban gondosan szerkesztett és kiváló beltartalommal bíró újságot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

— Olvasóink figyelmébe. Lapunk mai számához mellékelve veszik olvasóink az „Ellenzék“ előfizetésére szükséges postautalványokat. A ki egy független és hazarészünk érdekeit híven szolgáló lapot akar olvasni, annak szives figyelmébe ajánljuk a nevezett lapot.

I R O D A L O M.

Előfizetési felhívás

az erdélyi részek legnagyobb és legelterjedtebb politikai napilapjára: az „Ellenzék”-re

Az új évfolyam közkeletével előfizetést nyitunk az „Ellenzék”-re.

Lapunk politikai irányának és társadalmi tevékenységének felsorolásával nem untatjuk olvasóinkat, csupán annyit jelentünk ki, hogy ahhoz a multhoz, melyet eddig követtünk, s a melyben minket előfizetőink annyi lelkesedéssel támogattak, ezután is hűvek maradunk. Hazánkat nemzetünket hiven, önzetlenül és függetlenül szolgáljuk.

Kérjük olvasóinkat, hogy terhes munkánkban legyenek segítségünkre, mert csak a közönség támogatása biztosítja törekvéseink sikerét.

Az „Ellenzék” előfizetési ára:

- Egy évre 16 frt.
- Félévre 8 frt.
- Negyedévre 4 frt.
- Egy óra 1 frt. 50 kr.

Az előfizetési pénzek a mellékelt utalványon Kolozsvárra, az „Ellenzék” kiadóhivatalának küldendők.

Az „Ellenzék” kiadóhivatala.

A „Divat Szalon”, mely méltó versenytárs nélkül áll irodalmunkban, úgy a divatot, mint a szépirodalmi közleményeket illetően egy-egy dustartalmu, különálló egész számot, nem pedig ugynevezett melékletet ad, mindjobban ért hódít a művelt magyar hölgyek körében és kiszorítja az idegen nyelvű vállalatokat. Szépirodalmi közleményeit első rangu magyar írók adják, válogatott és gondosan fordított külföldi jelesebb termékekkel végyesen, a szerkesztés ölen pedig Szabóné Nogaáll Janka áll, ki mint a Petöfi-társaság tagja s a tevékeny irodalom egyik legkedveltebb írója ismeretes. A divatrész hasonlóképen női kéz vezetése alatt áll, még pedig Fanghóé Gyujtó Izabella nevéhez van füzve, kinek ismert és érdemes irodalmi működése kezességet vállal azért, hogy a divat tudósítások olyan izléssel, gondnal és leírásokkal kerüljenek az olvasó elé, milyen még eddig nem volt. A lap csinos tetesítés formában, rendkívüli elegáns kiállításban jelenik meg, temérdek képpel takarítva. Szépirodalmi részében pedig minden számban érdekes női arcképet hoz, a magyar szellemi és társadalmi élet egy-egy kiválóbb nealaktjáról. Szívesen használják fel ez alkalmat, hogy ezt a valóban czéljának megfelelő lapot mely minden előnye mellett még a legolcsóbb is, melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Előfizetési ár egy évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr. Előfizetések és megrendelések czimzandók a „Divat Szalon” kiadóhivatalához Budapest, Gizella-tér, Haas-palota. Mutatványszámok ingyen küldetnek.

Jókai-album. A Honvéd című politikai napilap, mely oly rohamosan hódította meg a közönség rokonszenvét, pompás ajándékokkal kedveskedik előfizetőinek karácsony ünnepe. Gyönyörű díszkötésű kötetben mutatja be a Jókai-album a koszorús író legkiválóbb regényeinek hőseit, művész kéztől megrajzolt színes képekben, magyarázó szöveg kíséretében. Az albumot Jókai Mórnak arcképe nyitja meg, majd bemutatja őt dolgozó szobájában. Ne hiányozzék ez a remek mű egyetlen magyar ember asztaláról sem. Híz 1 forinttal egy hónapra „A Honvéd”-re elő lehet fizetni. Mutatványszámot bárkinek 8 napig ingyen küld: „A Honvéd” kiadóhivatala, Budapest, VI., Révay-utca 14. szám.

Szerkesztői üzenetek.

Ss. . . Ákos joghallgató urnak Kolozsvártt. Csikvármegye törvényhatósági bizottsága legközelebb f. hó 30-án tart rendkívüli közgyűlést.

NYILTÉB. *)

Köszönet nyilvánítás. **)

Csik-Szereda város és vidéke érdemes közönségének ezen uton is legforóbb hálámát és legmélyebb köszönetemet fejem ki azon kegyes és igazán lekötölező pártfogásért, melyet Csik-Szeredában való pár heti működésem alatt irántam oly nagy mértékben tanusítani sziveskedett.

A tapasztalt pártfogás ösztönt ad nekem arra, hogy a pártfogást csinos, izléses és minden tekintetben megfelelő munkám által jövőre is kiérdemeljem.

Brassó, 1893. nov. 23-án.

Adler Alfréd
fényképész.

**) Tárgyaltnaz miatt késett. Szerk.

*) E rovat alatt megjelentekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

**HALIFAX és CSAVAROS
korcsolya
ALBERT BALÁZSNÁL
kapható.**

Tisztán kölcsönös. * Részvényei nincsenek.

Az összes nyereség a biztosítottak javára esik.

**A legnagyobb és leggazdagabb
pénzintézet a világon.**

Biztosítéki alapja :

907 millió frank.

**THE MUTUAL
NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.**
Alapított 1843.

Biztosít :

emberéletet a legkülönbözőbb és legelőnyösebb módozatok szerint.

Prospektusokkal és tüzetesebb felvilágosítással szolgál

az **ERDÉLYRÉSZI ALIGAZGATÓSÁG** Kolozsvártt.

A még eddig fölülmulhatatlan valódi

MALÁRTSIK-FÉLE

PATKÁNYIRTÓ-POGÁCSA

azon rendkívüli pusztító szer, a mely rohamosan kiirt patkányt, egeret, és vakondokat a nélkül, hogy más házi állatoknak kárt okozna.

Ezen patkányirtó szer sem Phosphort, sem Strychnint, sem Arsenikumot vagy más méregként ható szert nem tartalmaz, tehát házi állatoknak teljesen ártalmatlan.

1 kis csomag ára használati utasítással **15 kr. — 30 fillér**; 1 nagy csomag ára **30 kr. — 60 fillér.**

Viszont elárúsítók megfelelő kedvezményben részesülnek.

Próba rendelmények, melyek 4 kis-, vagy 2 nagy csomagból állanak, legcélszerűbben **80 kr** előre beküldése mellett ajánlott levélben portómentesen eszközöltetnek.

Ezen patkányirtó-pogácsa valódi és mindig friss minőségben kapható Magyarország minden nagyobb fűszer- és gyógyszer kereskedésében.

MALÁRTSIK GYÖRGY.

az igazán bámulatos hatású patkányirtó-pogácsa feltalálója. — S.-A.-Ujhelyt, (Fő-tér.)

Raktár Székely-Udvarhely: Gál János; Székely-Keresztur: Roth János, Széll Géza és Nagy Péter; Szászrégen: Frónius Károly; Maros-Vásárhely: Bucher Károly; Maros-Ludas: Jánchi Demeter; Erzsébetváros: Szentpétery Antal; Segesvár: Misselbacher J. B.; Medgyes: Ipsen J. és Theil; Seps-Szentgyörgy: Dézsy János; Fogaras: Schul Henrik; Brassó: Teutsch és Tartler uraknál.

1—5

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS

A

„KÉPES CSALÁDI LAPOK”

SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ KÉPES HETILAP 1894. ÉV FOLYAMÁRA.

* Megjelen minden vasárnap, díszes kiállításban, tetszetős borítékkal *

A „Képes Családi Lapok” a legelterjedtebb, legdíszesebb s legolcsóbb képes hetilap, a mely szívet és lelket nemesítő, hasznos és ismeretterjesztő olvasmányokat nyújt a magyar művelt olvasóközönségnek.

A „Képes Családi Lapok” a legmagasabb irodalmi nivón álló lap, mely körül nemzeti irodalmunknak első rangu írói és írónői tömörülnek; így az 1894. évi első szám következő íróktól hoz közleményeket: JÓKAI MÓR: „Hogy is volt ez a dolog?” (Beszély), BENICZKY BAJZA LENKE: „A sors kockája” (Regény), TÖLGYESI MIHÁLY „A gyémánt gyűrű” (Humoreszk), P. CSORBA ÁKOS „A Bosphorus partján” (Rajz), STILLER tanár: „A fűzőről” (Orvosi cikk) stb. stb. Költeményeket irtak e számba: KOMÓCSY JÓZSEF, VARSÁNYI GYULA, FELEKI SÁNDOR dr. A regény mellékletet LAUKA GUSZTÁV irta: czime: „Pásztor-tűz és lidércfény”. — A képek az új év alkalmából valók s igen találó rajzok. A mi különös érdeket kölcsönöz e számnak az, hogy az abban megjelent közlemények íróinak arcképeit s sajtókezű aláírásait is veszi az olvasó.

A „Képes Családi Lapok” évenként, a szövegbe nyomott több regényt ad, elsőrangú írók tollából.

A „Képes Családi Lapok” két hetenkint megjelenő melléklapja, a „Hölgyek Lapja” háztartási és divatrészszel ellátva, teljesen nélkülözhetővé tesz minden más divatlap tartását.

A „Képes Családi Lapok” a fentebb említett szöveg között megjelenő regényeken kívül évenként, több önálló, eredeti, beköthető regényt ad jutalmul előfizetőinek.

S mindezen előnyök daczára, a „Képes Családi Lapok”-nak a „Hölgyek Lapja” című divatlappal és Regénymelléklettel együtt, előfizetési ára csak egész évre 6 frt, fél évre 3 forint, negyedévre 1 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek a lap kiadóhivatalához Budapest, Nagykoronautca 20. szám küldendők, a mely kívánatra mutatványszámokat díjtalanul küld bárkinek, ha az iránt levelezőlapon megkerestetik.

A ki az egész évre szóló 6 forintnyi előfizetési összeget 80 kr csomagolási és postaszállítási díjjal egész évre beküld, annak 4 regényt, — a ki félévi 3 frt előfizetési összeget és 40 kr csomagolási és postaszállítási díjat küld be, annak 2 regényt, s a ki 1 frt 50 kr negyedévi előfizetési díjat s 20 kr csomagolási és postadíjat egyszerre küld be, egy eredeti regényt küld ajánlva és díjmentesen jutalmul a kiadóhivatal.

A „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala.

Budapest, V., Nagykoronautca 20.

1—5

Karácsonyi album.

Valósággal irodalmi esemény számába megy az a nagy és felette gazdag album, melynek tervezetét most kapjuk. A MAGYAR HIRLAP (József-körut 47.) adja ki ezt a párját ritkító gazdagsággal kiállított albumot, még pedig egészen INGYEN előfizetőinek. Az album nagyobb dolgozatai közül kiemeljük ezeket:

A regény pályázat. Öt neves regényírónktól öt regényvázlat. Az olvasók szavazással döntenek el, melyik ezek között a legjobb. A legtöbb szavazatot nyert regényvázlat szerzője dolgozatából nagyszabásu regényt irt a Magyar Hírlap számára, a mely annak közlését a jövő év elején kezdi meg. Nagyobb elbeszélések: „A boldogasszony dervise“ Tóth Bélától. Ezenkívül: Pekár Gyulától, Vértesi Arnoldtól stb. A szerelem művészete. Ovidius „Ars Amandi“-ja modern köntösben. Jelenetek. Egy budapesti ur huszonnégy órája. Irta Ambrus Zoltán. A pályanyertes elbeszélése. Dombay Hugónak a Magyar Hírlap pályázatán ötven aranyat nyert „Mária“ című költői elbeszélése. Székely Huszár rendes évi revüje, versalakban. A test ápolása. Nyolcz interview, nyolcz előkelő magyar szakértővel, arról a tárgyról, hogy miképen ápolja testét a modern ember. Száz mai magyar színésznő. Spanyol kalandok. Pekár Gyula spanyolországi utjából. — Bika-vidal. A magyar nemzet statisztikája képekben. 1893. kiad. hangjegyekkel. Magyar karrikaturisták. Ismeretlen és ismerős rajzolóktól. Tudományos vacsora. Fizikai kísérletek házi eszközökkel, képekkel. Autogrammok. Jókai kézírata a „Magyar Hírlap“ olvasóihoz. Petőfi egy kiadatlan levele stb. Apró novellák. Versek. (Eredetiek és fordítottak.) Közleményekkel járultak a nagy albumhoz: Ambrus Zoltán, Benedek Elek, Békefi Antal, Bródy Sándor, Bókai dr. tanár, Breitenfeld dr., Csapodi dr., Dombay Hugó, Endrődi Sándor, Fenyő Sándor, Gárdonyi Géza, György Endre, György Lajos, Hentaller Lajos, Heltai Jenő, Ignotusz, Iszlai dr. tanár, Karczag Vilmos, Kiss József, Kürthy Emil, Kovásznai André, Lovik Károly, Márkus Miksa, Maurer Rezső, Radó Antal, Schwimmer dr. tanár, Szépfaludi Ó Ferencz, Szemere Attila, Szomorj Dezső, Tóth Béla, Tutsek Anna, Varsányi Gyula, Vértesi Arnold, Zempléni Arpád stb. — A színes boritekba kötött nagy kvart-alaku diszmi, hetvenhét oldal. A köleményeket csaknem félszáz kép, illusztráció és színes vinyetta magyarázza és tarkítja. Ezenkívül több képet és karrikaturát foglal magában az album, melynek művészi részét szolgáltatták: Horti Pál, Zala György, Márk Lajos, Schmeimer Gusztáv, Linek Lajos, Somsich József gr., Gárdonyi Géza, Jászai József, Ipoly Sándor, Stettke Gyula, Vágó Pál, Ujvári Ignác stb.

A Magyar Hírlap ujesztendőre irodalmunk fejedelmének, Jókainak jubileuma alkalmából ünnepi kötetet ad közre, melyet szintén ingyenesen küld meg minden előfizetőjének. A kötet legtöbb tartalma: Jókai tiz leghiresebb regényének tiz új elbeszélésbe való foglalása, melyet legjobb novellistáink irtak. Mindegyik elbeszélés külön-külön szempontból világítja meg az illető regényt, melynek meséjét adja. A tiz elbeszélés tárgya: Kárpáthi Zoltán. Egy magyar nábob. Fekete gyémántok. Erdély aranykora. Egy az Isten. Az arany-ember. A köszívü ember fia. Az új földesur. Szegény gazdagok. A jövő század regénye. Előszót Bródy Sándor irt az ünnepi kötethez, mely január hó első napjaiban már az előfizetők kezében lesz.

A „Magyar Hírlap“ kiadóhivatala

József-körut 47. szám.

Karácsonyi és ujévi ajándékok!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemü közönséget, hogy a közeledő ünnepekre kereskedésemet gazdagon felszereltem szép alkalmas karácsonyi és ujévi ajándékokkal.

Jutányos árért kaphatók

karácsonyfa ékítésére és szoba diszítésére papirból készült diszes virágok, u. m.:

Csillagvirág, tövislabda, almavirág, hólabda, libavirág, drótkosár virággal, napraforgó, buzavirág, százsorszép, szegfü többféle, lóhere, Margitka, ibolya, nagy lepke, rózsa többféle, nagylevelü lóhere (lámpaernyő), virág-cserépbén és névjegy-kosarak, ugy külön is beszerezhetők mindenféle

virág-levelek.

Továbbá **HORGONY-KŐÉPÍTŐ-SZEKRÉNYEK és FEJTŐRŐK**; faragott és aranykeretes **táj- és jelmondatos-képek**, üvegfestéssel ellátott **törülköző-tartók** a legdivatosabb alakban.

Raktaron tartok a legdusabb választékban diszes kötésü **IMAKÖNYVEKET**, különböző **naptárakat**, **ifjusági iratokat** és gyermekek számára **képes könyveket**. Ugy szintén: fénykép-albumok, diszes és illatos levélpapírok, Lourdesi szobrok, olvasók, szent képek, ugy fiu, mint leánygyermekek számára kiválóan alkalmas papirból készített **mulattató mozgó alakok** és igen elmés **társas játékok**. — Különösen figyelembe ajánlom a **12 drbból csoportosított** különféle **fejtőre** és más **mulattató játékokat**, melyeket rendes vásárlóimnak 30 krért adok.

Továbbá hegedülök, vonók és egyéb felszerelések. Gordon-, gordonka-, brács-, hegedü- és gitár-hurok. Hegedü-fokok papírlemezéből és fából.

A tudománykedvelők figyelmét pedig felhívom arra, miszerint nálam megrendelhetik bármilyenü bel- és külföldi írók műveit, melyeket hat nap alatt a kiadási árban kapnak meg. Ajánlom az ezen uton való megrendelést minden oly egyénnek, ki a tudomány és szépirodalmi műveket, lapokat, folyóiratokat kedveli azokat az eredeti kiadási árban, minden további költség nélkül megszerezni óhajtja.

Tisztelettel

Györgyjakab Márton, könyv- és papírkereskedő.

Karácsonyi és ujévi ajándékok!

Sz. 2715.—1793.

Árverési hirdetmény.

Csik-Szentmihály község képviselő-testületének mai napon kelt határozata folytán alólirt előjáróság közhírré teszi, hogy a kizárolagos szesz kimerési jogosultság a fogyasztási adók kezelési jogával együtt az 1894-ik évre folyó évi december 23-án délelőtti 9 órakor Csik-Szentmihály község hivatalos házában nyílt árverés útján a legtöbbet ígérőnek alhaszonbérbe ki fog adatni.

A kikiáltási ár a kizárolagos szesz kimerési jogosultságért 2687 forintban van megállapítva, melynek 10 százalékát árverezni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt az árverező bizottság kezére lefizetni, írásbeli zárt ajánlatok szintén elfogadtnak bánatpénzzel ellátva az árverés megkezdése előtt.

Egyéb feltételei a bérletnek alattirt előjáróságnál betekintheők.

Csik-Szentmihályon, 1893. december 15-én.

Köln Adolf,
közjegyző.

1-3

Kösa György,
községi bíró.

Sz. 2089.—1893.

Árverési hirdetmény.

Gyimesbükk község képviselő-testületének 1893. december 11-én kelt határozata folytán az államkincstártól átengedett kizárolagos szesz italmérési jogosultság 1893. december 21-én délelőtt 9 órakor kezdődőleg nyilvános árverésen albérletbe fog adatni. Bérletre bizatik a fogyasztási adók kezelése is.

A kikiáltási ár 4500 forint.

Kötelesek árverezni szándékozók a kikiáltási ár 10 százalékát bánatpénzben az árverező bizottság kezére letenni.

Egyéb feltételek Gyimesbükk község házában bárki által megtekintheők.

A község Előjáróság:

Gyimesbükkön, 1893. decz. 11.

Rusz Sánta János,
közjegyző.

2-2

Berszán János,
bíró.

1995/1893.

krjzói szám.

Árverési hirdetmény.

Csik-Szentmárton és Csik-Csekefalva községek részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. miniszteriumnak f. évi 237. számú magas rendeletével felső Tölgyes II. rész határában az Uz és Csobányos vizek között fekvő részében engedélyezett 3165.11 kat. hold nagyságú hozamterületen a 20 cm. alsó átmérőn felett található összes famennyiség, még pedig mintegy 322,000 m³ fenyő haszonfa és 217,000 m³ bükk hasábfá folyó évi december hó 27-én d. e. 9 órakor a két község házában nyilvános árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár 149,000 forint, melynek 10%-a az árverezni hajlandók által, mint bánatpénz leteendő; írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés megkezdéséig ezen bánatpénzzel ellátva elfogadtnak, melyekben azonban határozottan kitejezendő, hogy az árverező az általa ismert árverzési feltételeknek aláveti magát. Miről árverezni szándékozók oly megjegyzéssel értesítenek, hogy az árverzési feltételek úgy a két község közjegyzőjének író-lájában Csik-Csekefalván, valamint a csikszeredai m. kir. erdőhivatalnál a hivatalos órákban betekintheők. Megjegyeztetik, hogy a fenyő haszonfa külön is el fog adatni.

Csik-Szentmárton, 1893. nov. 28-án.

A két község előjárósága:

Albert Máté s. k.,
községi bíró.

Sándor Izsák s. k.,
közjegyző.

Koncsag István s. k.,

2-3

községi bíró.

Sz. 9252.—1893.

Pályázati hirdetmény.

A Csik-Szereda városba áthelyezett felcsiki főszolgabíróság mellé ren dszeresített második szolgabírói állás a folyó hó 30-án tartandó rendkívüli közgyűlés folyama alatt választás útján be fog tölteni. Ezen állással 700 forint rendes fizetés, 150 forint lakbér, 84 forint állami és 115 forint 36 kraj megyei pótvajadalmazás van összekötve.

Felhivatnak mindazok, kik azt elnyerni óhajtják, hogy rendesen felszerelt és minősítésüket igazoló folyamódásukat főispán ur ő méltóságánál folyó hó 29-ik nyujtsák be. Csik-Szereda, 1893. deczember 18. **Becze Antal,** alispán.

Budapesti Bazar

1894. évi XXXV. évfolyamára ezennel előfizetést nyitunk.

Szerkesztő: **Király János.**

Dátran állíthatjuk, hogy a Budapesti Bazar a háziasszonyok nélkülözhetlen divat- és háztartási közlönye.

Utalunk a Budapesti Bazar minden számára, mely úgy a divat, mint a háztartás és kézimunka köréből teljes képet nyújt.

Daczára ennek, a Budapesti Bazar ugy fényes kiállítását, mint czélszerűségét tekintve, a legolcsóbb magyar divat-közöny.

A Budapesti Bazar, mindazon előfizetőinek, kik félévi előfizetésüket egyszerre beküldik, egy közel háromszáz arcképet tartalmazó díszes Emlékalbummal kedveskedik, melynek czime Emlék-album. A Budapesti Bazar munkatársai, előfizetői és a Rózsaszín-szalontagjai írásban és képből. Nem előfizetők ez albumot 3 forintért rendelhetik meg.

Pompás, színezett divatképet, a borítékon fekete nyomatu divatképet hoz a Budapesti Bazar mindenik száma! De daczára

Egyedi kedvezménynek, a Budapesti Bazar minden számához egy 16 oldalú rendkívül érdekes regénymellékletet is ad.

Szépirodalmi részében elsőrendű írók munkáit közli s tárczaczkikéi legnagyobb részét ilusztrálva jelennek meg.

Több rendkívüli melléklete van a Budapesti Bazárnak; így: monogram-ivek, természetes nagyságban kivágott szabás-minták, szabás-minta-ivek, stb. stb.

Igen kedvez talákozóhelye a Budapesti Bazar előfizetőinek a Rózsaszín-szalon, melyben az előfizetők díjtalanul levelezhetnek.

Bő tartalma, szép képei és hasznos mellékletei a Budapesti Bazart maguk ajánlják!

A Budapesti Bazar előfizetői a föliven közölt képek természetes nagyságban kivágott szabásmintáit megkapják ingyen.

Zajos előfizetési felhívást, virágos ígéretek a Budapesti Bazar nem tesz, mert XXXIV. éven keresztül kedvező közlönye volt a művelt magyar hölgyvilágnak.

Ábrái, képei a czélszerűséget véve első sorban irányadóul, művészi kivitellel bírnak.

Reményünk biztos, hogy a Budapesti Bazar köré fognak csoportosulni azok a művelt magyar hölgyek, kik hasznos és czélszerű s ugy a divat-irodalom, izlés, takarékoság, mint a társadalom minden ágát felölelő lapot akarnak járattni.

A Budapesti Bazar előfizetési ára: 4319

Egész évre 8 forint, félévre 4 forint, negyed évre 2 forint.

Az előfizetési pénzek ily czim alatt küldendők:

KIRÁLY JÁNOS szerkesztőnek

BUDAPEST, Koronaherczeg-utca 17-ik szám.

Nincs gazda, nincs község vagy egyházmegye, kik ha nálam rendelnek, előnyben ne részesülnének bárki ajánlatával szemben!!

Ajánlok kerülő, Vidats, Gubitz és Sack féle **ekéket**. Hegyvidéki váltó és két testű, váltva forgató **iker ekéket**. Láncc boronákat, két vagy három tagu rézsut boronákat. Kézi és löcrejű, szórva és sor-**vetőgépeket**. Legújabb **kaszáló- és aratógépeket**, kéveköttövel és a nélkül. Kézi, löcrejű és gőz-**cséplőgépeket**. Szénalorgató, gyűjtő és sajtolókat. Járgány vagy gőzzel hajtható egy- és kétkövé **örlo malmokat** szitaszerkezettel.

Szeckavágókat 2 késsel 30 frtól 60 frtig, ugyanaz dobrendszerű 3 késsel 35 frt, 4 késsel 40 frt.

A legújabb téglá, cserép és agyagcső sajtoló gépeket, egy vagy két lö, vagy gőz általi hajtásra, mely óránként 200—1000 téglát készíthet.

Szeszgyárak teljes berendezéséhez szükségeseket.

Most már tökéletesen kijavított és teelösség mellett adható **petroleum- és benzín-motorokat** 2, 4, 6, 8, 10 löerőre, a melyek gépész nélkül óránként és löerőnként 5-től 7-ig fogyasztanak.

Tűzmentes és betörés ellen biztos **pénz- és okmány-szekrényeket**.

Valódi Wertheim-kasszákat:

Nro 0	0 fél	1-es	2-ös	3-as	4-es	5-ös
70 frt,	85 frt,	100 frt,	120 frt,	140 frt,	160 frt,	180 frt,

mindenik b é r m e n t v e szállítva.

Templom berendezéseket és forgatható vaskoronájú **harangokat**, az orgona hangjai szerint hangolva és egészen kovácsolt vasból készült **harang-állványokat**, bérmentesen bármely községnek tornyában felállítva, a harang réznek kilóját 1 frt 70 kr-ért számítva.

Tűzoltói fecskendőket, személyi felszereléseket és egyéni ruházatokat, a községi kötelei tűzoltók részére előirt szabályok szerint u. m. borsapkat 90 kr, karóvát 25—40 kr, sisakot 2—3 frtig, riadóköürtöt 3 frt 50 krtól 5 frtig, jelzősipokat stbbieket rendkívül olcsó árban, valamennyi budapesti szállító árainál sokkal olcsóbban!

RIEMER EDE,

6-10

Elő Székely Gép- és Tűzoltószerkek raktára Székely-Udvarhelyen.

Arjegyzékek, minták és költségvetések bérmentesen küldetnek!

Minden gépet a megrendelőhöz legközelebb levő vasúti állomáig bérmentesen szállítok! Jó, olcsó és pontos kiszolgálásról jó hírnevem beszél!